

Ny undersökning: Stort intresse för historiska platser

Sju av tio anser att kunskap om historiska platser ger en ökad förståelse för dagens samhälle och det finns ett brett stöd för att bevara miljöerna för kommande generationer. Det visar en ny riksomfattande medborgarundersökning som gjorts i samarbete mellan Riksantikvarieämbetet och Statistiska centralbyrån.

3 000 slumpvis utvalda personer boende i Sverige har fått frågan om sina egna vanor kring att besöka historiska platser. Foto: Bengt A Lundberg.

Undersökningen har ställt frågor om betydelsen av historiska platser för människor i Sverige. Det är första gången på 15 år som Riksantikvarieämbetet genomfört en medborgarundersökning på nationell nivå över människors inställning till kulturmiljöer och historiska platser. Den visar att intresset hos befolkningen är stort.

– Det vi ser är att en majoritet av befolkningen anser att kunskap om historiska platser ger en ökad förståelse för dagens samhälle. Det här har Riksantikvarieämbetet framfört länge, och nu har vi ett tydligare kvitto på att så är fallet, säger riksantikvarie Lars Amréus.

– Vi ser också att människors intresse för historiska platser i sin egen närmiljö är ungefär lika stort oavsett utbildningsnivå eller bakgrund. Historiska platser i närmiljön spelar alltså en viktig roll för människor från olika delar av samhället, fortsätter han.

Ett möjligt orosmoment är att viljan att själv påverka bevarandet av närmiljön är avsevärt lägre än det allmänna intresset för historiska platser. 16 procent av de svarande kan tänka sig att bli medlem i en lokalhistorisk förening.

Många besöker historiska platser

Enkäten skickades ut till 3 000 slumpvis utvalda personer boende i Sverige. De fick bland annat svara på frågor om sina egna vanor kring att besöka historiska platser. Resultaten visar att omkring hälften av befolkningen har besökt en äldre byggnad öppen för allmänheten, eller en stadskärna med äldre byggnader, under de senaste tolv månaderna. Omkring 40 procent har besökt en fornlämning, industrimiljö, hembygdsgård eller en äldre park under denna tid.

– Historiska platser står sig väl som besöksmål i nivå med andra kulturella aktiviteter som besök på bio, konsert eller bibliotek. Ofta är den typen av kulturmiljöer dessutom helt kostnadsfria att besöka, säger Charlotte Hamilton, utvärderare på Riksantikvarieämbetet.

De svarande ombads även att ta ställning till vilka platser som de ansåg ska bevaras för kommande generationer. Mellan 95 och 70 procent ansåg att de ville bevara slott, runstenar, industrianläggningar och ett öppet odlingslandskap. Stödet för att bevara miljöer tillkomna under 1900-talet var generellt betydligt lägre, framförallt när det gäller vardagsmiljöer av typen lekpark och höghus.

Geografiska skillnader

Undersökningen visar på vissa regionala skillnader. Det finns ett större intresse för bevarande av historiska platser som är väl representerade i den region där man bor. Exempelvis anser 92 procent av de boende i norra Sverige att en fäbodvall ska bevaras, vilket kan jämföras med 79 procent i Skåne. Ett annat exempel är att en större andel av de som bor utanför en tätort anser att ett öppet odlingslandskap ska bevaras än de som bor i tätort.

Vision för kulturmiljö

I visionen för kulturmiljöarbetet 2030 som tagits fram under ledning av Riksantikvarieämbetet anges målet att: "Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige". Ett medel för att åstadkomma det är att se till att en mångfald av kulturmiljöer bevaras för framtiden. En stor utmaning i kulturmiljöarbetet är att stödet för att bevara vardagsmiljöer och senare tillkomna miljöer är förhållandevis lågt.

Svarsfrekvensen i undersökningen ligger på 39 procent. Det är en tillräckligt hög siffra för att svaren ska kunna anses vara representativa för hela befolkningen.

Kontakt:

Charlotte Hamilton, utvärderare, 08-5191 8068, charlotte.hamilton@raa.se
Emil Schön, pressansvarig: 08-5191 8007, emil.schon@raa.se

